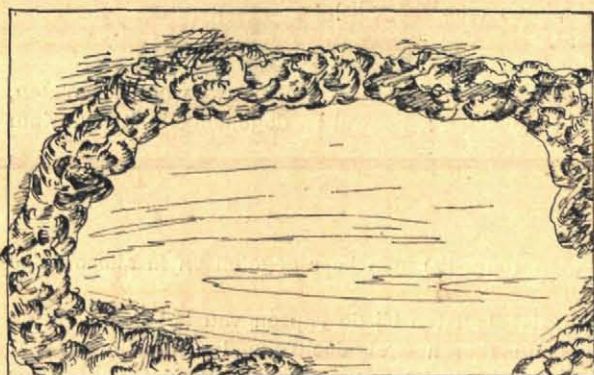

DE ZWALUWENFAMILIE.

E zwaluwen zijn weder uit het warme zuiden teruggekeerd en zoeken nu ook in ons land een bouwplaats voor haar nest. Het rijtje huizen waartoe ons huis behoort, staat aan den buitenrand der stad, en daar ik dicht bij de zoldering van een der hoogste balcon een plankje heb bevestigd, heeft thans een paartje zwaluwen het voor haar woonplaats uitgekozen. Eerst vlogen zij af en aan, gingen op een dicht daarbij openstaande deur zitten, wipten op het plankje, draaiden om en om, als om het terrein te verkennen, en vlogen dan weer weg, om al zwenkende en sierlijke bochten makende, het in de lucht aanwezige voedsel soms met wijd open gesperden bek te vangen en daarna te verorberen. Den volgenden morgen echter, toen ik wakker werd, bemerkte ik, dat er reeds een randje klei op het plankje was aangebracht en dat man en vrouw voortdurend af en aan vlogen met een bek vol klei, welke zij dan op het plankje neerlegden, met hun snavel plaveiden of vast drukten; zoo was reeds een walletje van een centimeter hoog, en zoowat een decimeter in doorsnede sãamgebracht. Nu was de grondslag van het nest gelegd. Ze vlogen een eind weg naar een der naburige forten en begonnen daar aan den waterkant de vette klei los te maken en op den snavel te laden, waarna zij, als deze genoeg bevrucht was, naar de reeds gelegde fundamenten terugvlogen, om ze nader tot hun voltooiing te brengen.

Stand van het nest na eèn morgen (4 uur) werkens.

Nadat de muren tot twee centimeter waren opgetrokken, begon men balken, bestaande uit takjes, strootjes enz. in de muren te brengen tot verhooging van de stevigheid. Zoo gingen zij voort tot zij op vijf centimeter hoogte waren gekomen en nu begonnen zij het nest nauwkeuriger af te werken. Allerlei biesjes, stukjes gras, vezels, enz. werden binnengesleept en daarmee werden de muren behangen en de grond belegd. Maar zoo was het nog niet goed: de eitjes zouden kunnen breken en de jongen zouden nog te hard liggen. Allerlei veertjes, meest witte, werden nu van heinde en ver gehaald en tegen de kanten aangedrukt. Het nest was thans gereed. Het wijtje legde eieren, vijf in getal, en begon te broeden terwijl mij niets anders overbleef, dan geduldig te wachten, tot de eieren uitgekomen zouden zijn.

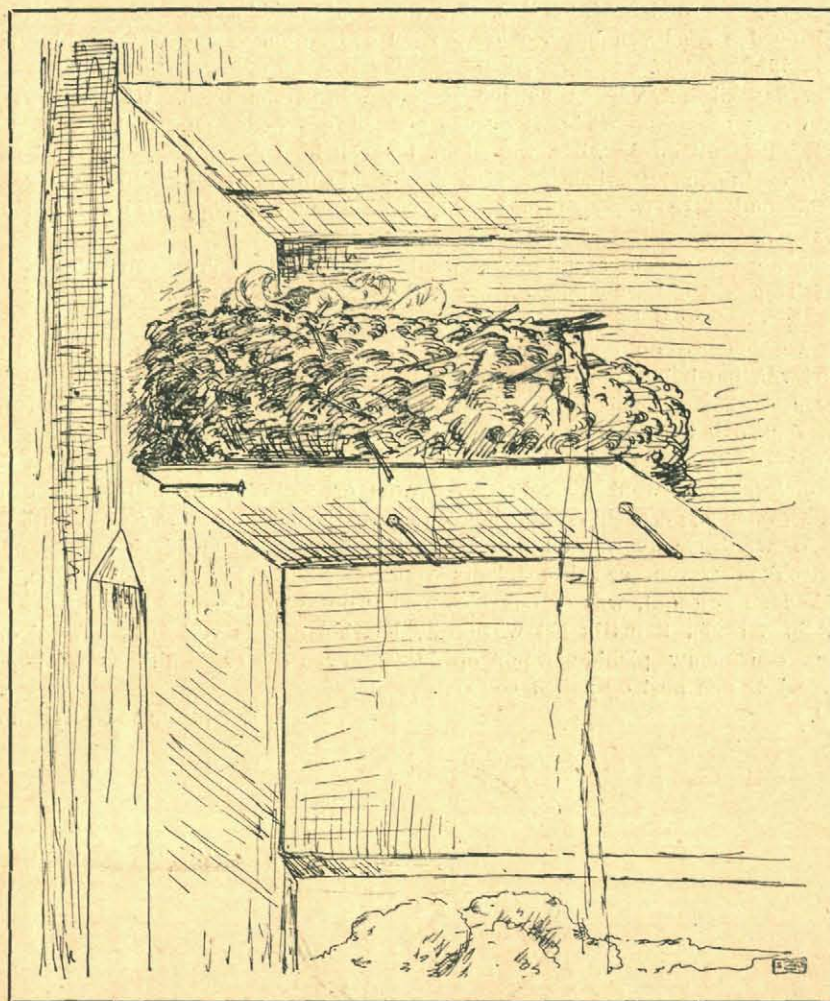
Als men ergens op wachten moet, denkt men, dat het veel langer duurt, dan dat werkelijk wel het geval is. Zoo was het ook met mij met het uitkomen van de vijf zwaluweitjes. Op een morgen vond ik op het balcon een stuk van een der eieren. 'k Haalde de trap, klom bij het nest, en jawel hoor, de eitjes waren uitgekomen en een paar leelijke, vuilbruine diertjes lagen in het nest te bibberen. Ik had nog nooit jonge vogels gezien, maar zoo leelijk als die monsters daar, had ik ze mij nooit voorgesteld. Het was een lijf, met een langen, naakten nek, aan welks uiteinde zich de kop bevond, die van een zeer breeden bek was voorzien en waarop twee blauwe plekken de plaatsen aanduidden, waar de oogen zich zouden ontwikkelen. Vader en moeder zaten beurtelings op het nest, doch lieten spoedig het nest langer en langer onbeheerd, zoodat

Ei (2 × vergroot).

het nu en dan wel een kwartier lang onbewaakt bleef. Zij hadden er precies twee en twintig dagen over noodig, om de vijf eieren uit te broeden; den een en twintigsten dag kwamen er drie, den twee en twintigsten, twee uit.

Langzamerhand werden zij grooter. Papa en mama namen beurtelings den taak van gemeente-reiniging op zich; ze zaten dan op den rand van het nest, namen met haar bek de uitwerpselen van heur jongen beet en lieten ze buiten het nest vallen. Kleine stoppeltjes

Het nest is gereed. Het wijfje broedt.

werden meer en meer zichtbaar op de huid van de beestjes, de stoppeltjes groeiden uit tot veertjes, die al spoedig het geheele lichaam bedekten; de kop, die geleidelijk grooter werd nam de malle proportie van den snavel ten opzichte van den kop weg. Staartveeren en vlerken groeiden aan, en een klein, nog onbeholpen jong, keek over den rand van het nest. Wanneer vader of moeder in de nabijheid kwamen, gingen vijf snavels open, halzen werden uitgerekt en het voedsel in een of twee van de bekken gestopt. De magen der dieren geleen

echter veel op vaten zonder bodem, tenminste hoeveel de ouders ook aanvoerden, nimmer hadden zij genoeg, wat zij dan ook door een schor gepiep duidelijk te kennen gaven.

Het gebrek, genaamd de hebzucht, openbaarde zich reeds vroeg bij de zwaluwjongen: haantje de voorste klom al gauw tegen den wand van het nest op, teneinde de eerste te zijn, die iets van den buit ontving. De anderen, die jaloersch werden, bleven echter niet achter en het was merkwaardig te zien, hoe zij met z'n vijven op den rand van het nest, de komst der voedselbrengende ouden afwachtten. Ook waren zij inmiddels zindelijk geworden: het beest keerde zich op den rand van het nest om en liet daarbuiten vallen, wat het niet wenschelijk vond, dat er binnen bleef.

De tijd, dat zij het vliegen zouden leeren, was aangebroken. Op een morgen, dat ik mijne observaties hervatten wilde, vloog een der gebroeders tot mijn niet geringen schrik en verbazing het nest uit en de wijde wereld in. Ik keek hem na en zag, dat hij al fladderende over een paar tuinen heenvloog en op een schuurtje uitgeput ging zitten, vanwaar ik hem weder in de ouderlijke woning terugbracht, waar hij met gepiep, een soort van juichkreet, werd ontvangen.

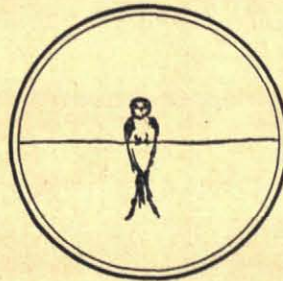
Mijn moeite bleek echter nutteloos, want dan waren er drie, dan weer een, en soms was er in 't geheel geen zwaluw op het nest te zien. 's Nachts waren zij er echter altijd weer present; moeder zat bij haar jongen in het nest en vader zat op het plankje daarbuiten. 's Morgens werden we op een koor van zwaluwstemmen onthaald en dan zaten de vogels op den rand van het balkon en op de openstaande deuren onzer slaapkamers, hun keelgeluid te probeeren, wat soms zulk een gekrijsch veroorzaakte, dat we er wakker van werden. Dat begon dan om vijf uur en duurde voort tot half zeven, want dan gingen de ouders, gevolgd door de jongen, op jacht. Zoo nu en dan bleken ze ook uit logeeren te gaan of reizen te ondernemen, want geheele dagen was er niets van hen te bespeuren, alleen 's ochtends kwamen zij geregeld concert houden en wekten ons door hun vroeg en ontijdig gezang.

Het nest werd slechts nu en dan als rustplaats gebruikt en bleek naderhand, toen de vogels vertrokken waren, een broedplaats voor ongedierte te zijn. Het balkon, dat zij als mestvaalt hadden gebruikt, was er ook niet mooier op geworden.

De zwaluwen zijn thans in het warme Zuiden, het nest is verbrand, het balkon schoon-gemaakt en een nieuw plankje wacht op de zwaluwen die er — althans wij hopen het — het volgende jaar een nest op zullen bouwen.

Utrecht.

J. Z. SCHURMANS STEKHOVEN.

Aanvulling. — Onder de afbeelding bij mijn artikel »Gerrit«, pag. 203, vorige afl., gelieve men te lezen: Foto J. Vijverberg, Noordgouwe.

GEVRAAGD:

Een goedkoop soort prisma-kijker in goeden staat. Adres: A. Pot Azn., Steinstraat, Alkmaar.